

Spaar- en leenbanken over het jaar ...

<https://hdl.handle.net/1874/423870>

CBS 8 47 8

STATISTIEK VAN NEDERLAND

SPAAR- EN LEENBANKEN

==== OVER HET JAAR 1928/1929 ====

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSOPTREKSEL

- 7. JAN 1930

UTRECHT.

**CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK
DECEMBER 1929**

ADVERTENTIE

N. V. NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

Opgericht 1906

Heerengracht 495 - Amsterdam C

Geplaatst Maatschappelijk Kapitaal f 2 500 000

Gestort Kapitaal f 1 000 000

Reserves f 810 750

COMMISSARISSEN:

- Jhr. G. Ch. Quarles van Ufford, te Bloemendaal, Voorzitter en Ged. Commissaris
- Mr. C. H. Guépin, te Santpoort, Ged. Commissaris, tevens aangewezen door de Trustee
- H. M. van Bemmelen, te Haarlem
- Prof. Mr. Paul Scholten, te Amsterdam
- W. C. Deenik Zzn., te Amsterdam

DIRECTIE:

- L. P. de Stoppelaar, te Aerdenhout
- H. A. J. Baanders, te Amsterdam

TRUSTEE:

De Centrale Trust Compagnie, te Amsterdam

ACCOUNTANT:

C. van Uden, te Amsterdam, Lid van het Nederlandsch Instituut van Accountants

Uitgifte van

5 0/0 GRONDBRIEVEN

in stukken van f 2500, f 1000, f 500 en f 100

Coupons 2 Januari en 1 Juli

N. V. KANTOORBOEKHANDEL
TH. J. DE KONING

KANTOOR-, SCHOOL-, SCHRIJF- EN
TEEKENBEHOEFTE - PAPIERHANDEL

PASSAGE 36—38, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 10036 - POSTGIRO 12918

N.V. CENTRALE HYPOTHEEK BANK

ANNA PAULOW NAPLEIN 3 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 31358

TIJDELIJKE UITGIFTE VAN

5 pCt. PANDBRIEVEN à 100 pCt.
AFLOSBAAR DOOR VERPLICHTE JAARLIJKSCHE UITLOTING.

DE PANDBRIEVEN BEHOOREN TOT DE BELEGGINGSFONDSEN DER RIJKSVERZEKERINGSBANK,
VAN HET KROONDOMEIN, VAN VERSCHILLENDE PENSIOENFONDSEN, LEVENSVERZEKERING-
MAATSCHAPPIJEN, SPAARBANKEN EN ANDERE INSTELLINGEN.

DE DIRECTIE: { B. S. EDERSHEIM.
M. G. F. LANGLOIS VAN DEN BERGH.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland over de jaren
1898—1906, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912;

per jaargang	f 1,25
over 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915; per jaargang	„ 0,50
„ 1915/1916, 1916/1917, 1917/1918, 1918/1919; per jaargang.	„ 0,70
„ 1919/1920, 1920/1921; per jaargang	„ 0,75
„ 1926/1927	„ 0,35
„ 1927/1928, 1928/1929; per jaargang.	„ 0,50

N.B. Een lijst der volledige uitgaven van het Bureau komt voor in de „Jaarcijfers
voor Nederland”.

N.V. ALGEMEENE HYPOTHEEK BANK
AMSTERDAM - HEERENGRACHT 416 (C)

STELT VERKRIJGBAAR:

4¹/₂ % PANDBRIEVEN

Behooren tot de Beleggingsfondsen der Rijkspost-spaarbank en van diverse andere Spaarbanken.

Gepl. Maatsch. Kap. f 2.700.000,—
Waarop gestort . . . f 376.100,—
Reserves ruim . . . f 1.100.000,—

∴ **Pandbrievenomloop plm. 27 miljoen gulden** ∴

De Directie:
Mr. L. J. van Toulon van der Koog.
Mr. K. S. van Kappen.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

BATAAFSCHE HYPOTHEEK BANK

WETERINGSCHANS 124 AMSTERDAM (C.)

ANNO 1889

TELEFOON 36555

GEEFT UIT:

4¹/₂ en 5 pCt. PANDBRIEVEN

GROOT f 1000,—, f 500,— en f 100,—

COUPONS JANUARI EN JULI

BIJKANTOOR: Rotterdam, Wijnhaven 69 (Firma C. de Ruyter)

N.V. MAATSCHAPPIJ VOOR HYPOTHECAIR CREDIET IN NEDERLAND
GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

N.V. MAASTRICHTSCHE HYPOTHEEKBANK VOOR NEDERLAND
GEVESTIGD TE MAASTRICHT

5 pct. en 4½ pct. PANDBRIEVEN tegen beurskoers.

Aflosbaar à pari door uitloting binnen 25 jaar

N.V. DE STEDELIJKE HYPOTHEEKBANK
NOORDEINDE 144, 'S-GRAVENHAGE.
Uitstaande Pandbrieven ruim 19 miljoen.

COMMISSARISSEN:

* Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman, President van den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's-Gravenhage, *Voorzitter*.
Mr. Dr. F. W. J. G. Snijder van Wissenkerke, Oud-Voorzitter van den Octrooiraad en Oud-Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, te Wassenaar, *Onder-Voorzitter*.
* Mr. R. Bouwman, Inspecteur van den Rijksaccountantsdienst D. B., te 's-Gravenhage.
Mr. N. C. M. A. van den Dries, Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's-Gravenhage.
Mr. P. Droogleeve Fortuyn, Burgemeester van Rotterdam, te Rotterdam.
F. M. L. Baron van Geen, Kamerheer en Part.-Secretaris van H.M. de Koningin, te 's-Gravenhage.

P. G. A. Gerlings, te Amsterdam.
J. C. Jknegt, Assurateur, te Amsterdam.
G. J. van Nievelt, Lid der Firma P. J. P. Rocquette & Zoon, Makelaars in Effecten te Amsterdam.
J. Bernard Timmermans Wzn., Gedelegeerd Commissaris der Levensverzekering-Maatsch. „Noord-Brabant”, te Waalwijk.
Mr. A. R. Zimmerman, Oud-Burgemeester van Rotterdam, tijdelijk te Arnhem.
* H. G. van Nouhuys, Notaris, te 's-Gravenhage, *Secretaris*.

* Leden van den Raad van Toezicht.

De Bank geeft thans uit:

5 EN 4½ % PANDBRIEVEN

tegen Beurskoers, in stukken van f 1000,— f 500,— en f 100,—

aflosbaar à pari in hoogstens 25 jaar, door verplichte jaarlijksche uitloting van minstens 4 pct. van het in elk jaar uitgegeven bedrag.

Daarenboven neemt de Bank van bona-fide beleggers haar pandbrieven — zonder verbinding — terug. De Pandbrieven komen voor onder de belegging van de gelden van de Rijkspostspaarbank, de Rijksverzekeringsbank, Pensioenfondsen, Levensverzekering-Maatschappijen en Spaarbanken.

DE DIRECTIE: Mr. B. C. L. VAN DEN STEENHOVEN. Mr. B. A. DROOGLEEVE FORTUYN.

STATISTIEK VAN NEDERLAND

SPAAR- EN LEENBANKEN

==== OVER HET JAAR 1928/1929 ====

Auteursrecht voorbehouden.

(Het overnemen van gegevens en grafiek uit deze publicatie is echter toegestaan, met duidelijke bronvermelding.)

Tous droits réservés.

L'emprunt de chiffres et du tableau graphique est permis à condition qu'on en indique nettement la source.

Bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek, Oostduinlaan 2, 's-Gravenhage. Uitgegeven en gedrukt door de Algemeene Landsdrukkerij, Fluweelen Burgwal 18, 's-Gravenhage.

Voor abonnement op deze publicatie wende men zich tot het Centraal Bureau voor de Statistiek. Losse nummers zijn verkrijgbaar bij de Algemeene Landsdrukkerij. Prijs f 0,50 per exemplaar. De inning der gelden geschiedt hetzij per postkwitantie, hetzij onder rembours.

VOORBERICHT.

De Statistiek der Spaar- en Leenbanken bevat wederom de gegevens, welke in economisch opzicht als de meest belangrijke moeten worden beschouwd. Ter wille van de noodige beknoptheid zijn daarin geen gegevens van zuiver administratieve aard verwerkt.

De spaarbanken, welke een commercieel karakter dragen, zijn buiten de statistiek gelaten.

Deze jaargang omvat de instellingen, waarvan het boekjaar geëindigd is op eenigen datum, liggende tusschen 1 Juli 1928 en 30 Juni 1929; eenvoudigheidshalve wordt in de publicatie gesproken over het jaar 1928, waar eigenlijk 1928/29 bedoeld wordt.

Wat de boerenleenbanken betreft waren er nog geen gegevens over 1928 beschikbaar.

Ten slotte worde hierbij aan allen, die door het welwillend verstrekken van opgaven de verschijning dezer publicatie mogelijk maakten, een woord van dank gebracht.

De Directeur-Generaal van de Statistiek,
H. W. METHORST.

's-GRAVENHAGE, December 1929.

INLEIDING.

SPAARBANKEN.

(*Caisses d'épargne*).

Onderstaand overzicht, dat een beeld geeft van den ontwikkelingsgang van de Rijkspostspaarbank en de particuliere banken vanaf 1900, stelt in staat om de hoofdcijfers over 1928 met die van een aantal vorige jaren te vergelijken. Bij het treffen van een juiste vergelijking moet rekening worden gehouden met de toeneming van de bevolking en de waardeverandering van het geld. Wat den eersten factor betreft, de invloed daarvan werd ten aanzien van het saldo-tegoed en het aantal in omloop zijnde boekjes uitgeschakeld door het maken van een berekening per 100 inwoners. Bezie men de aldus omgerekende cijfers van het saldo-tegoed, dan blijken deze zich voor de gezamenlijke banken sinds 1900 bijna onafgebroken — alleen het begin van de oorlogsperiode gaf eene inzinking en het begin van de laatste crisisperiode eene tempering te zien — in stijgende richting te hebben bewogen, ook nadat de in den oorlog opgetreden waardevermindering van het geld tot staan was gekomen. Het saldo-tegoed per 100 inwoners stond in 1928 dan ook niet onbelangrijk boven het bedrag daarvan in die jaren, toen de waardevermindering van het geld het sterkst was. Ongeveer dienovereenkomstig verliep de toeneming van het aantal boekjes, welke bij de gezamenlijke banken op het einde van het jaar per 100 inwoners in omloop waren.

In de laatste jaren waren het de particuliere banken, welke in beide opzichten den grootsten vooruitgang konden boeken. Nadat het saldo-tegoed der R. P. S. jarenlang dat der particuliere banken had overtroffen en deze voor- sprong in de oorlogsjaren nog grooter was geworden, hebben de particuliere banken sindsdien het nadeelig verschil in snel tempo ingehaald, zelfs overtrof in 1928 het saldo-tegoed der particuliere banken eenigszins dat van de R. P. S. Deze ontwikkelingsgang teekent zich, behalve in de grafiek, opgenomen op blz. 12 ook af in de volgende percentages. Terwijl het saldo-tegoed der in het overzicht opgenomen particuliere banken op het einde van 1913 70,6 pct. van dat der R. P. S. uitmaakte en in de jaren 1914 en 1915 het percentage tot 64,0 daalde, steeg het vervolgens in de jaren 1916 t/m 1921 tot resp. 65,8; 68,4; 73,0; 76,5; 79,4 en 84,7. Voor de jaren 1926, 1927 en 1928 waren de percentages resp. 95,4; 99,4 en 104,1.

Vergelijkt men de in het retrospectief overzicht vermelde totaal-bedragen van de inlagen en terugbetalingen, dan blijken de eerste alleen in het jaar 1914 onder de exceptioneele omstandigheden van het begin van den oorlog door de laatstgenoemde te zijn overtroffen. Over 1928 werd f 19,1 millioen meer ingelegd dan terugbetaald, tegenover f 17,9 en f 14,2 millioen in de jaren 1926 en 1927. In de latere oorlogsjaren en het begin van de na-oorlogsperiode was het saldo van inlagen boven terugbetalingen hooger, maar toen stond dit onder den invloed van de beginnende inflatie, waarbij nog kwam het terugvloeien van gelden, welke in het begin van den oorlog uit vrees voor een financieele catastrofe waren opgevraagd.

Bij de behandeling van Hoofdstuk IX der Rijksbegrooting 1929 in de Tweede Kamer drongen sommige leden in het belang van vele kleine spaarders, die daardoor uit de handen van woekeraars zouden worden gehouden, er op aan, dat de rente, welke door de Rijkspostspaarbank wordt vergoed, tot 4 pct. zou worden verhoogd. De Minister van Waterstaat antwoordde, dat weliswaar in de laatste jaren door koersstijging van de effecten, waarin het kapitaal der inleggenden was belegd, een reserve van eenige beteekenis was ontstaan (ultimo 1927 bedragende $10\frac{1}{4}$ pct. van het inleggerskapitaal) doch nog slechts weinige jaren geleden moest de balans sluitend worden gemaakt met een vordering op den Staat van bijna f 50 millioen, zijnde ruim 18 pct. van het toen aan inleggers verschuldigde kapitaal. Daarom achtte de Minister het voorloopig nog gewenscht de exploitatiewinst aan het reservefonds ten goede te laten komen. Ook bij de behandeling van dit Hoofdstuk der Begrooting in de Eerste Kamer werd het verlangen tot vermeerdering van de rentevergoeding der Rijkspostspaarbank (tot b.v. 3,5 of 3,6 pct.) naar voren gebracht, en wel op grond van de sterkere toeneming van de saldi van inlagen en terugbetalingen bij de particuliere spaarbanken dan bij de Rijkspostspaarbank, en de winsten door de Rijkspostspaarbank gemaakt. In haar antwoord wees de Regeering er o. a. op, dat renteverhoging wel veel geld naar de Rijkspostspaarbank zou doen stroomen, maar voor een groot deel zou dit bestaan uit deposito's en spaarsaldi, welke elders belegd waren. Een dergelijke toevloed van kapitaal, die voor een deel slechts verplaatsing was, had uit een oogpunt van algemeen belang geen zin en zou voor de Rijkspostspaarbank ernstige moeilijkheden bij de belegging tengevolge kunnen hebben, te meer omdat het in de bedoeling lag te bevorderen, dat het rentegevend maximum bij de inlagen der Rijkspostspaarbank zou worden verhoogd.

In spaarbankkringen (van particuliere spaarbanken) is men van meening, dat niet de hoogere rente de sterke toeneming van het aantal spaarders bij vele particuliere spaarbanken veroorzaakt (immers bij zeer vele spaarbanken met de hooge rente van 4 pct. is deze toeneming uiterst gering), doch veeleer de zeer actieve wijze van exploitatie, welke de laatste jaren door tal van particuliere spaarbanken wordt toegepast. Van die zijde wordt erop gewezen, dat de sterkste toeneming van spaargelden valt waar te nemen bij die particuliere spaarbanken, welke een rente uitkeeren, gelijk aan of slechts zeer weinig hooger dan die, welke wordt uitgekeerd door de Rijkspostspaarbank ('s-Gravenhage 2,75 pct., Rotterdam 2,64 pct., Eindhoven 3 pct., Hilversum 3 pct., Haarlem 3 pct.).

De beperking van het rentegevend bedrag per boekje bij de Rijkspostspaarbank heeft de vergrooting van het aantal boekjes, (b.v. door het nemen van boekjes ten name van echtgenooten en/of kinderen) in de hand gewerkt. Desondanks was de toeneming van het aantal boekjes bij de particuliere banken in de laatste jaren veel grooter dan bij de Rijkspostspaarbank. In het algemeen gaven de particuliere banken vooral in de groote steden in den laatsten tijd blijk van groote activiteit o. a. door het openen van bijkantoren, het plaatsen van spaarbusjes, het bevorderen van schoolsparen, het exploiteeren van een afhaaldienst van spaargelden en het verleenen van bemiddeling bij belastingbetaling. Door de Rijkspostspaarbank werd aan een aantal poststations de uitvoering van den spaarbankdienst in overeenstemming gebracht met die aan de hulppostkantoren. Het aantal voor inleg geopende postagentschappen werd uitgebreid en aan een 25-tal dezer agentschappen werd bovendien de

gelegenheid opengesteld tot het vorderen van terugbetaling en andere spaarbankhandelingen.

JAREN. (Années.)	Inlagen. (Versements.)			Terugbetalingen. (Remboursements.)			Saldo-tegoed der inleggers op het einde van het jaar. (Solde dû aux déposants à la fin de l'année.)			Saldo-tegoed per boekje. (Solde dû par livret.)		
	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)
	× f 1 000			× f 1 000			× f 1 000					
1900	39 213	29 330	59 543	34 932	21 833	56 265	84 697	79 939	164 636	f 102	f 222	f 188
1910	78 559	37 316	116 175	79 123	36 601	115 727	164 278	110 879	275 157	109	215	140
1913	86 818	47 739	134 617	84 256	45 815	130 071	181 791	129 751	311 542	111	255	145
1914	74 595	40 572	115 167	75 439	55 319	130 818	184 585	118 108	302 693	110	232	139
1915	67 688	40 314	108 002	67 763	40 807	108 670	189 167	123 021	316 128	112	236	141
1916	85 556	55 461	141 017	72 860	43 674	116 474	206 330	136 172	343 032	120	261	152
1917	89 798	63 978	153 776	79 240	51 443	130 683	232 840	152 433	375 273	126	283	163
1918	104 885	82 669	187 554	91 768	65 218	156 986	241 755	176 407	418 162	133	314	176
1919	137 836	106 613	244 449	117 921	83 105	201 026	268 188	205 240	473 428	142	340	190
1920	124 933	101 968	226 942	127 098	95 770	222 807	272 356	216 801	489 757	143	350	194
1921	125 806	110 736	236 602	121 852	101 177	223 029	283 449	229 976	523 425	148	365	204
1923	125 603	141 964	267 657	124 199	125 582	249 781	320 997	306 222	627 219	169	379	223
1927	127 513	153 251	280 764	127 373	139 221	266 594	329 338	327 846	657 684	162	378	226
1928	132 745	171 299	303 984	130 005	154 867	284 872	340 505	354 419	694 924	165	389	233

JAREN. (Années.)	Saldo-tegoed per 100 inwoners. (Solde dû par 100 habitants.)			Aantal boekjes op het einde van het jaar in omloop. (Nombre de livrets en circulation à la fin de l'année.)			Aantal boekjes op het einde van het jaar per 100 inwoners. (Nombre de livrets à la fin de l'année par 100 habitants.)		
	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)
1900	f 1 635	f 1 544	f 3 179	829 131	359 690	1 188 821	16,0	6,9	22,9
1910	2 768	1 865	4 628	1 510 033	451 747	1 961 780	25,4	7,6	33,0
1913	2 953	2 089	5 047	1 648 720	509 836	2 158 556	26,5	8,2	34,7
1914	2 911	1 963	4 774	1 671 498	519 077	2 191 575	26,4	8,0	34,4
1915	2 932	1 876	4 808	1 690 149	512 060	2 202 209	26,2	7,9	34,1
1916	3 142	2 068	5 210	1 730 173	522 589	2 252 767	26,3	7,9	34,2
1917	3 314	2 237	5 581	1 762 619	538 983	2 301 605	26,2	8,0	34,2
1918	3 567	2 602	6 169	1 816 735	561 179	2 377 914	26,8	8,3	35,1
1919	3 926	3 004	6 930	1 857 362	609 133	2 490 435	27,6	8,8	36,4
1920	3 930	3 173	7 163	1 908 305	619 807	2 528 112	27,9	9,0	36,9
1921	4 077	3 415	7 492	1 914 863	656 412	2 571 275	27,5	9,4	36,9
1923	4 265	4 069	8 334	2 007 902	807 010	2 814 912	26,7	10,7	37,4
1927	4 319	4 293	8 611	2 038 326	863 049	2 901 375	26,7	11,3	38,0
1928	4 405	4 585	8 989	2 069 222	904 190	2 973 412	26,8	11,7	38,5

Omvang van de Statistiek. Voor den jaargang 1928 zijn opgaven ontvangen van 296 particuliere spaarbanken (van 12 bij het Bureau bekende banken werden geen opgaven ontvangen), alzoo van hetzelfde aantal banken als voor de statistiek over het jaar 1927. Tegenover 3 nieuw toetredende banken staat een zelfde aantal banken, welke in 1927 medewerkten en thans geen opgaven verstrekten. Aangezien een aantal banken geen volledig ingevulde telkaart inzonden, hebben de onderscheidene gegevens over 1928 niet alle op hetzelfde aantal instellingen betrekking.

Inlagen en terugbetalingen. Het bedrag der inlagen bij de Rijkspostspaarbank dat in 1927 f 1 820 000 grooter was dan in het voorafgaande jaar, nam in 1928 met een bedrag van f 5 232 000 toe. Ook het surplus van inlagen boven terugbetalingen zijnde f 2 740 000 was hooger dan in 1927, in welk jaar dit overschot slechts f 140 000 bedroeg. Toch werd de groei van de Rijkspostspaarbank in de laatste jaren ver in de schaduw gesteld door dien van de particuliere banken. Bij de 290 particuliere spaarbanken, welke zoowel over 1927 als over 1928 opgaven hebben verstrekt, stegen in laatstgenoemd jaar de inlagen met f 17 562 000 en bedroeg het overschot van de inlagen boven de terugbetalingen f 16 088 000 tegenover f 14 015 000 in 1927.

Blijkens de cijfers voor de afzonderlijke provincies heeft de groei der particuliere banken zich voorgedaan over het geheele land. Bijzonder sterk was de toeneming van het bedrag der inlagen wederom in de provincies Zuid- en Noordholland (resp. f 6 986 000 en f 4 108 000) en meer in het bijzonder in de gemeenten 's-Gravenhage en Rotterdam (resp. f 2 838 000 en

f 1 655 000). In de provincie Noordbrabant is het bedrag der inlagen bij de particuliere banken bijna verdubbeld, voornamelijk dank zij de sterke ontwikkeling van de Nutsspaarbank te Eindhoven.

Het aantal inlagen nam bij de Rijkspostspaarbank toe van 2 295 770 (in 1927) tot 2 405 980 (in 1928) en dat der terugbetalingen van 1 276 020 (in 1927) tot 1 300 262 (in 1928). Het gemiddeld bedrag van de inlagen bedroeg f 55,17 (in 1927 f 55,54) en dat der terugbetalingen f 99,98 (in 1927 f 99,82). Het is merkwaardig hoe weinig deze gemiddelden van elkander verschillen.

Omtrent het aantal inlagen zijn opgaven ontvangen van 283 particuliere spaarbanken. Bij deze banken zijn in het jaar 1928 2 123 848 inlagen gedaan (gemiddeld bedrag van de inlagen f 77,55) waartegenover 938 167 terugbetalingen stonden (gemiddeld terugbetaald f 158,92). Bij vergelijking van de cijfers der 272 particuliere banken, welke over 1927 alsook over 1928 opgaven verstrekten, blijkt het aantal inlagen te zijn gestegen van 1 881 320 tot 2 107 433 — alzoo veel sterker dan bij de Rijkspostspaarbank — en het gemiddeld bedrag van de inlagen te zijn gedaald van f 78,06 tot f 77,56. Het aantal terugbetalingen dezer banken nam toe van 838 570 tot 934 493 en het gemiddeld bedrag der terugbetalingen daalde van f 159,62 tot f 158,57.

Het aantal nieuw toegetreden inleggers bedroeg bij de Rijkspostspaarbank in 1927 127 224 en in 1928 129 101. In 1927 werden van 283 particuliere instellingen hieromtrent opgaven ontvangen en in 1928 van 279 instellingen, volgens welke het aantal nieuw toegetreden in die jaren resp. 93 518 en 97 155 bedroeg.

De beroepen der nieuw toegetreden inleggers. Omtrent dit onderwerp waren in de vorige statistiek eenige gegevens over 1927 gepubliceerd, welke slechts op een beperkt aantal particuliere banken betrekking hadden. Voor het jaar 1928 breidde de kring der banken, welke opgaven verstrekten, zich uit. Over de jaren 1927 en 1928 werden n.l. de opgaven van resp. 78 en 115 particuliere banken met resp. 35 679 en 40 917 nieuw toegetreden inleggers ontvangen (zijnde resp. 38,2 en 42,1 pct. der nieuw toegetreden bij de resp. 283 en 279 particuliere banken, welke het aantal nieuw toegetreden inleggers opgaven). Aangezien de in groote gemeenten gevestigde instellingen onder deze banken een aanzienlijke plaats innemen, kunnen de cijfers niet als representatief voor het geheele land worden beschouwd.

Het saldo-tegoed en de toegekende rente. Het saldo-tegoed van de inleggers bij de Rijkspostspaarbank nam toe van f 329 338 000 (einde 1927) tot f 340 505 000 (einde 1928), alzoo met f 11 167 000 (3,4 pct.). Daartegenover staat een toeneming van het saldo-tegoed der inleggers bij 290 particuliere spaarbanken, die zowel over 1927 als over 1928 gegevens hebben verstrekt, van f 326 641 000 tot f 353 600 000, alzoo met f 26 959 000 (8,3 pct.). Neemt men de Rijkspostspaarbank met deze instellingen samen dan blijkt het saldo-tegoed te zijn gestegen van f 655 979 000 tot f 694 105 000, alzoo met f 38 126 000 (5,8 pct.). Hierbij neme men in aanmerking, dat de bevolking op 31 December 1928 tegenover den laatsten dag van 1927 een vermeerdering van 1,4 pct. aanwees. Voor alle provincies nam het saldo-tegoed der inleggers bij de Rijkspostspaarbank toe, doch overal, behalve in Noordbrabant, was de toeneming bij die instelling kleiner dan bij 290 vergeleken particuliere banken. In het bijzonder trekt het de aandacht, dat in de provincies Zuidholland, Noordholland en Groningen het saldo-tegoed dezer banken niet onbelangrijk toenam en wel met resp. f 8 969 000, f 5 595 000 en f 3 337 000, terwijl de Rijkspostspaarbank daar toenam met resp. f 2 622 000, f 2 384 000 en f 271 000. Bij de vergeleken particuliere banken te 's-Gravenhage en Rotterdam steeg het saldo-tegoed resp. met f 3 157 000 en f 2 203 000.

Het totaal bedrag der aan de inleggers toegekende rente (onverschillig of deze bij het tegoed der inleggers is gevoegd dan wel aan hen is uitbetaald) bedroeg in 1928 bij de Rijkspostspaarbank f 8 430 000 (in 1927 f 8 206 000)

en bij 296 particuliere spaarbanken f 10 892 000 (in 1927 bij 293 particuliere banken f 10 083 000). Brengt men deze cijfers in verband met die betreffende het saldo-tegoed, dan blijkt hieruit duidelijk de hoogere rentevergoeding bij de particuliere banken.

Groepering der spaarbankboekjes naar de grootte van het saldo-tegoed. Wederom komt duidelijk in de desbetreffende tabellen naar voren, dat bij de Rijkspostspaarbank de boekjes met een klein saldo-tegoed een grootere plaats innemen dan bij de particuliere banken, terwijl het omgekeerde zich voordoet ten aanzien van de boekjes met een groot saldo-tegoed. Zooals uit de in het retrospectief overzicht opgenomen cijfers blijkt, was het saldo-tegoed per boekje bij de particuliere banken dan ook aanzienlijk hoger. Aangenomen mag worden, dat de bij particuliere spaarbanken bestaande bepalingen omtrent het toekennen van rentevergoeding over grootere bedragen, tot het aanhouden van meer belangrijke saldi bij die banken aanleiding geeft.

De beleggingen. In tabel IV treedt duidelijk de invloed van de meerdere beleggingsvrijheid der particuliere banken in het licht. Speciaal de belegging in hypotheek is bij die banken aanzienlijk. Daarentegen waren de buitenlandsche beleggingen nog steeds gering.

De rente door de spaarbanken gekweekt uit de beleggingen bedroeg in de jaren 1927 en 1928 bij de Rijkspostspaarbank resp. f 16 899 000 en f 17 567 000 en bij de particuliere banken, waarvan opgaven zijn ontvangen (in beide jaren 274 doch niet geheel dezelfde instellingen) resp. f 15 794 000 en f 17 020 000.

BOERENLEENBANKEN. (*Banques système Raiffeisen.*)

Ten slotte volgt hieronder een retrospectief overzicht van de ontwikkeling der boerenleenbanken. De gegevens over 1927, welke in dit overzicht voorkomen, hebben betrekking op 716 banken, aangesloten bij de Coöp. Centrale Raiffeisenbank te Utrecht, 549 banken aangesloten bij de Coöp. Centrale Boerenleenbank te Eindhoven, benevens 8 zelfstandige banken.

JAREN. (Années.)	Inlagen. (Exclusief rente.) (Versements; les intérêts non compris.)	Terughotalingen. (Rembour- sements.)	Saldo-tegoed der inleggers op het einde van het jaar. (Solde dû aux dépo- sants à la fin de l'année.)	Saldo-tegoed per boekje. (Solde dû par livret.)	Bedrag op het einde van het jaar nog op de voorschotten verschuldigd. (Montant des avances pas remboursé à la fin de l'année.)
	× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000		× f 1 000
1900	192	81	211	*	178
1905	4 528	3 081	5 175	f 347	2 701
1910	21 956	17 693	30 334	419	16 812
1913	38 158	32 316	52 183	462	31 381
1914	34 954	32 255	56 599	447	33 127
1915	56 572	33 620	81 674	560	33 260
1916	82 714	54 326	113 043	676	37 472
1917	99 713	67 301	149 080	784	42 306
1918	135 728	92 819	196 842	909	53 000
1919	156 693	132 624	227 765	939	78 662
1920	151 828	148 305	238 361	897	101 494
1921	191 508	150 742	289 710	945	119 087
1922	162 692 ¹⁾	147 318	300 574	946	127 518
1923	155 755 ¹⁾	156 482	299 186	866	138 515
1924	176 301 ¹⁾	160 801	313 058	895	149 068
1925	198 056 ¹⁾	163 989	342 777	954	160 316
1926	194 450 ¹⁾	178 921	360 021	913	174 310
1927	202 956 ¹⁾	177 201	386 006	916	180 431

* Voor het jaar 1900 zijn dienaangaande geen gegevens bekend.

¹⁾ Inclusief rente.

SPAARBANKEN.

(Caisses d'épargne.)

TABEL I.

(Tableau I.)

Bedrag der inlagen en terugbetalingen.

(Montant des versements et des remboursements.)

Indeeling. <i>(Division.)</i>	1926	1927	1928	1926	1927	1928
	Bedrag der inlagen gedurende het boekjaar. <i>(Montant des versements pendant l'année administrative.)</i>			Bedrag der terugbetalingen gedurende het boekjaar. <i>(Montant des remboursements pendant l'année administrative.)</i>		
	303	296	296	303	296	296
	particuliere instellingen. <i>(institutions particulières.)</i>			particuliere instellingen. <i>(institutions particulières.)</i>		
	× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000
Noordbrabant	1 328	1 559	2 707	1 310	1 371	2 057
Gelderland	17 556	18 573	20 410	16 563	17 513	19 236
Zuidholland	57 555	63 860	70 845	51 180	58 576	64 892
<i>w.o. 's-Gravenhage</i>	<i>23 649</i>	<i>25 034</i>	<i>27 871</i>	<i>20 845</i>	<i>22 545</i>	<i>25 481</i>
<i>Rotterdam</i>	<i>19 583</i>	<i>22 324</i>	<i>23 979</i>	<i>17 777</i>	<i>21 276</i>	<i>22 740</i>
Noordholland	22 814	26 074	30 180	19 793	23 005	26 486
<i>w.o. Amsterdam</i>	<i>11 870</i>	<i>12 231</i>	<i>12 648</i>	<i>10 389</i>	<i>11 179</i>	<i>11 870</i>
Zeeland	1 650	1 735	1 950	1 410	1 393	1 688
Utrecht	8 773	9 359	10 925	7 463	8 801	9 765
Friesland	7 406	6 987	7 109	6 515	6 402	6 760
Overijssel	6 760	6 918	7 610	6 138	6 167	6 742
Groningen	12 436	12 228	12 805	10 060	10 564	11 421
Drenthe	608	513	521	569	503	511
Limburg	5 077	5 465	6 177	4 579	4 926	5 309
Totaal particul. spaarbanken	141 964	153 251	171 239	125 582	139 221	154 867
Rijkspostspaarbank	125 693	127 513	132 745	124 199	127 373	130 005
Totaal-generaal	267 657	280 764	303 984	249 781	266 594	284 872

TABEL Ia.
Bedrag der inlagen en terugbetalingen van die spaarbanken.
(Montant des versements et des remboursements des caisses d'épargne)

Indeeling. (Division.)	1927.			1928.			Toe- resp. 1927. (Augmentation 1927, ca.)
	Bedrag der inlagen gedurende het boekjaar. (Montant des versements pendant l'année administrative.)						
	Rijkspost- spaarbank. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses particulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	Rijkspost- spaarbank. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses particulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	Rijks- post- spaar- bank. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>
		290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291		290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291	
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	
Noordbrabant	19 434	1 535	20 969	21 618	2 707	24 325	11,2
Gelderland	11 407	18 522	29 929	11 541	20 335	31 876	1,2
Zuidholland	32 102	63 860	95 962	33 050	70 845	103 895	3,0
<i>w.o. 's-Gravenhage.</i>		25 034			27 871		
<i>Rotterdam</i>		22 324			23 979		
Noordholland	33 594	26 074	59 668	34 537	30 176	64 713	2,8
<i>w.o. Amsterdam</i>		12 231			12 648		
Zeeland	3 953	1 735	5 688	3 975	1 950	5 925	0,6
Utrecht	7 128	9 359	16 487	7 382	10 491	17 873	3,6
Friesland	2 692	6 894	9 586	2 729	7 065	9 794	1,4
Overijssel	7 103	6 918	14 021	7 255	7 610	14 865	2,1
Groningen	2 294	12 214	14 508	2 520	12 772	15 292	9,9
Drenthe	1 164	513	1 677	1 163	521	1 684	— 0,1
Limburg	6 642	5 465	12 107	6 975	6 177	13 152	5,0
Totaal	127 513	153 088	280 601	132 745	170 650	303 395	4,1

TABEL II. (Tableau II.)
Saldo-tegoed der inleggers. (Solde dû aux déposants.)

Indeeling. (Division.)	Tegoed der inleggers aan het einde van: <i>(Solde dû aux déposants à la fin de:)</i>		
	1926	1927	1928
	311	297	297
	instellingen. <i>(institutions.)</i>		
	× f 1000	× f 1000	× f 1000
Noordbrabant	(15) 4 739	(16) 5 129	(15) 5 875
Gelderland	(40) 36 446	(39) 38 610	(39) 40 976
Zuidholland	(52) 89 396	(50) 98 419	(50) 107 388
<i>w.o. 's-Gravenhage</i>	(7) 23 499	(5) 25 622	(5) 28 780
<i>Rotterdam</i>	(1) 32 191	(3) 36 306	(3) 38 509
Noordholland	(53) 53 406	(52) 58 591	(54) 64 192
<i>w.o. Amsterdam</i>	(3) 33 600	(3) 35 856	(3) 37 714
Zeeland	(8) 4 197	(6) 4 493	(6) 4 902
Utrecht	(12) 15 329	(13) 16 309	(14) 18 273
Friesland	(38) 19 766	(33) 18 746	(32) 19 576
Overijssel	(18) 17 058	(17) 17 731	(17) 19 194
Groningen	(61) 51 069	(57) 53 451	(57) 56 828
Drenthe	(6) 3 063	(6) 3 190	(6) 3 323
Limburg	(7) 11 752	(7) 12 677	(6) 13 894
Totaal particuliere spaarbanken	(310) 306 222	(296) 327 346	(296) 354 419
Rijkspostspaarbank	(1) 320 997	(1) 329 338	(1) 340 505
Totaal-generaal	(311) 627 219	(297) 656 684	(297) 694 924

De cijfers tusschen haakjes geven het getal banken aan, dat inlichtingen verstrekt heeft.

(Tableau Ia.)

welke zoowel over 1927 als over 1928 gegevens hebben verstrekt.
(qui ont fourni des données sur l'année 1927 et sur l'année 1928.)

afnemingsedert in pCt. <i>(ou diminution depuis pourcents.)</i>		1927.			1928.			Toe- resp. afnemingsedert sedert 1927 in pCt. <i>(Augmentation ou diminution depuis 1927, en pourcents.)</i>		
		Bedrag der terugbetalingen gedurende het boekjaar. <i>(Montant des remboursements pendant l'année administrative.)</i>								
Particuliere spaarbanken. <i>(Caisses particulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	Rijks- post- spaar- bank. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses par- ticulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	Rijks- post- spaar- bank. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses par- ticulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	Rijks- post- spaar- bank. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>	Particuliere spaarbanken. <i>(Caisses par- ticulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>
		290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>
		× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000			
76,4	16,0	18 707	1 351	20 058	19 816	2 057	21 873	5,9	52,3	9,0
9,8	6,5	11 712	17 469	29 181	11 675	19 218	30 893	— 0,3	10,0	5,9
10,9	8,3	32 010	58 576	90 586	32 652	64 892	97 544	2,0	10,8	7,7
11,3			22 545			25 481			13,0	
7,4			21 276			22 740			6,9	
15,7	8,5	33 831	23 005	56 836	34 308	26 484	60 792	1,4	15,1	7,0
3,4			11 179			11 870			6,2	
12,4	4,2	3 942	1 393	5 335	3 875	1 688	5 563	— 1,7	21,2	4,3
12,1	8,4	7 200	8 801	16 001	7 367	9 525	16 892	2,3	8,2	5,6
2,5	2,2	2 840	6 346	9 186	2 843	6 733	9 576	0,1	6,1	4,2
10,0	6,0	7 133	6 167	13 300	7 242	6 742	13 984	1,5	9,3	5,1
4,6	5,4	2 501	10 543	13 044	2 385	11 402	13 787	— 4,6	8,1	5,7
1,6	0,4	1 174	503	1 677	1 141	511	1 652	— 2,8	1,6	— 1,5
13,0	8,6	6 323	4 919	11 242	6 701	5 309	12 010	6,0	7,9	6,8
11,5	8,1	127 373	139 073	266 446	130 005	154 562	284 567	2,1	11,1	6,8

TABEL IIa. (Tableau IIa.)

Saldo-tegoed der inleggers bij die spaarbanken, welke zoowel over 1927 als over 1928
gegevens hebben verstrekt.

(Solde dû aux déposants des caisses d'épargne, qui ont fourni des données sur l'année 1927 et sur l'année 1928.)

Indeeling. <i>(Division.)</i>	1927			1928			Toe- resp. afnemingsedert sedert 1927 in pCt. <i>(Augmentation ou diminution depuis 1927, en pourcents.)</i>			
	R. P. S. 1415 kantoren. <i>(Caisse d'épargne postale, 1415 bureaux.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses par- ticulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	R. P. S. 1692 kantoren. <i>(Caisse d'épargne postale, 1692 bureaux.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses par- ticulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	R. P. S. <i>(Caisse d'épargne postale.)</i>	Part. Sp. <i>(Caisses par- ticulières.)</i>	Totaal. <i>(Total.)</i>	
	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	291 instellingen. <i>(institutions.)</i>	290 instellingen. <i>(institutions.)</i>	
		× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000			
Noordbrabant	48 111	5 063	53 174	51 114	5 875	56 989	6,2	16,0	7,2	
Gelderland	31 874	38 519	70 393	32 427	40 918	73 345	1,7	6,2	4,2	
Zuidholland	79 731	98 419	178 150	82 353	107 388	189 741	3,3	9,1	6,5	
<i>w.o. 's-Gravenhage</i>		25 622			28 780			12,3		
<i>Rotterdam</i>		36 306			38 509			6,1		
Noordholland	76 152	58 591	134 743	78 536	64 186	142 722	3,1	9,5	5,9	
<i>w.o. Amsterdam</i>		35 856			37 714			5,2		
Zeeland	14 008	4 494	18 502	14 374	4 902	19 276	2,6	9,1	4,2	
Utrecht	18 434	16 309	34 743	18 994	17 861	36 855	3,0	9,5	6,1	
Friesland	8 568	18 420	26 988	8 619	19 424	28 043	0,6	5,5	3,9	
Overijssel	21 473	17 731	39 204	22 004	19 194	41 198	2,5	8,3	5,1	
Groningen	7 316	53 298	60 614	7 587	56 635	64 222	3,7	6,3	6,0	
Drenthe	3 455	3 190	6 645	3 514	3 323	6 837	1,7	4,2	2,9	
Limburg	20 216	12 607	32 823	20 983	13 894	34 877	3,8	10,2	6,3	
Totaal	329 338	326 641	655 979	340 505	353 600	694 105	3,4	8,3	5,8	

TABEL V. (Tableau V.)

Indeeling der nieuw toetredenen inleggers naar de beroepsgroepen.

(Répartition des déposants nouvellement accédés par groupe de métiers.)

INDEELING. (Division.)	1927.				1928.			
	Hoofden van ondernemingen, bedrijfsleiders, enz. (Chefs d'entreprise, gérants, etc.)	Werklieden en bedienden. (Ouvriers et employés.)	Inlegg. wier kostw. beh. tot de desbetr. groep. (Déposants de qui le gagne-pain appartient au groupe concernant.)	Totaal. (Total.)	Hoofden van ondernemingen, bedrijfsleiders, enz. (Chefs d'entreprise, gérants, etc.)	Werklieden en bedienden. (Ouvriers et employés.)	Inlegg. wier kostw. beh. tot de desbetr. groep. (Déposants de qui le gagne-pain appartient au groupe concernant.)	Totaal. (Total.)
	78 particuliere instellingen. (institutions particulières.)				115 particuliere instellingen. (institutions particulières.)			
Nijverheid	1 256	9 858	1 887	13 001	1 291	10 735	2 620	14 646
Landbouw	309	520	621	1 450	567	847	599	2 013
Jacht en visscherij	18	11	21	50	20	13	33	61
Handel en verkeer	1 635	1 143	906	3 674	1 765	1 371	1 036	4 172
Vrije beroepen inclusief ambten of bedieningen, verpleging, onderwijs, enz.	2 991		482	3 473	3 499		777	4 276
Huiselijke diensten	2 378		20	2 398	2 671		173	2 844
Zonder beroep (eigen inkomsten hebbende), gepensioneerden en beroep onbekend	5 828		4 652	10 480	7 185		4 496	11 681
Totaal	25 937		8 589	34 526	29 969		9 724	39 693
Vereen. en instellingen	—	—	—	1 153	—	—	—	1 224
Totaal-generaal	—	—	—	35 679	—	—	—	40 917

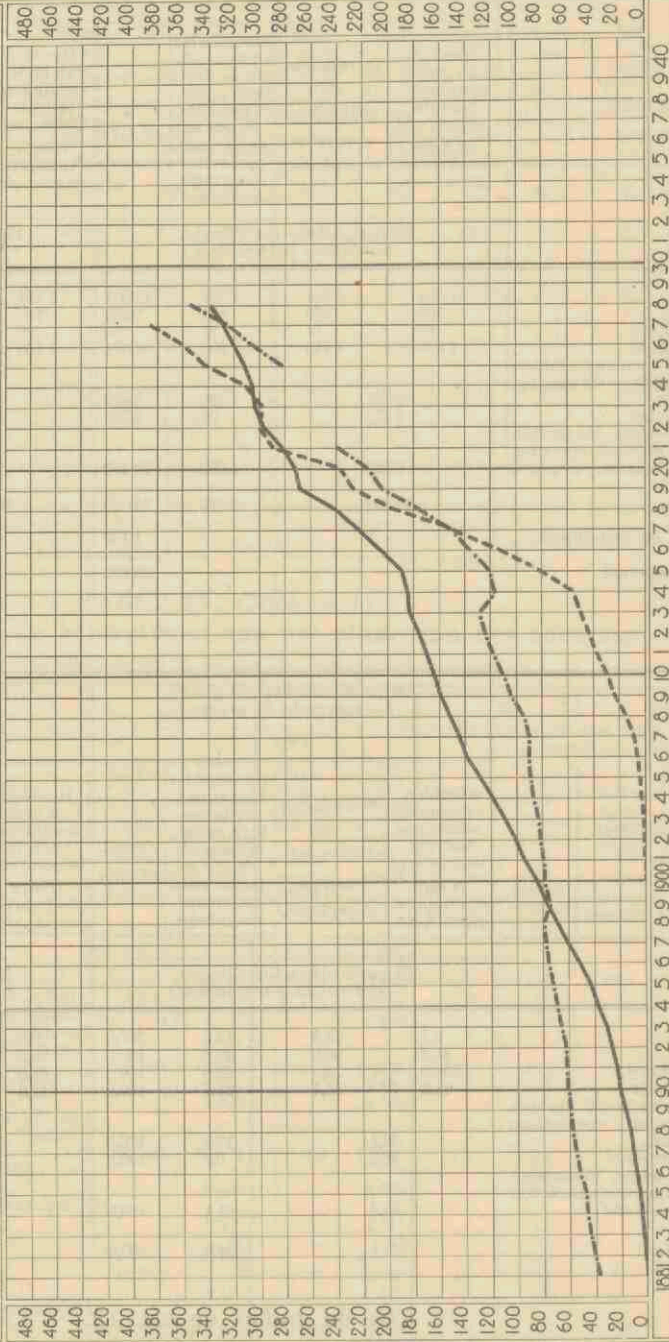
INDEELING. (Division.)	In procenten van de groep. (En pourcents du groupe.)				In procenten van de groep. (En pourcents du groupe.)			
	1927.				1928.			
	Hoofden van ondernemingen, bedrijfsleiders, enz. (Chefs d'entreprise, gérants, etc.)	Werklieden en bedienden. (Ouvriers et employés.)	Inlegg. wier kostw. beh. tot de desbetr. groep. (Déposants de qui le gagne-pain appartient au groupe concernant.)	Totaal. (Total.)	Hoofden van ondernemingen, bedrijfsleiders, enz. (Chefs d'entreprise, gérants, etc.)	Werklieden en bedienden. (Ouvriers et employés.)	Inlegg. wier kostw. beh. tot de desbetr. groep. (Déposants de qui le gagne-pain appartient au groupe concernant.)	Totaal. (Total.)
78 particuliere instellingen. (institutions particulières.)				115 particuliere instellingen. (institutions particulières.)				
Nijverheid	9,7	75,8	14,5	100,0	8,8	78,3	17,9	100,0
Landbouw	21,3	35,9	42,8	100,0	23,2	42,1	29,7	100,0
Jacht en visscherij	36,0	22,0	42,0	100,0	32,8	29,5	37,7	100,0
Handel en verkeer	44,2	31,1	24,7	100,0	42,3	32,9	24,8	100,0
Vrije beroepen inclusief ambten of bedieningen, verpleging, onderwijs, enz.	86,1		13,9	100,0	81,8		18,2	100,0
Huiselijke diensten	99,2		0,8	100,0	99,9		6,1	100,0
Zonder beroep (eigen inkomsten hebbende), gepensioneerden en beroep onbekend	55,6		44,4	100,0	61,5		38,5	100,0
Totaal	75,1		24,9	100,0	75,5		24,5	100,0

(Zie de grafiek op blz. 12.)

SPAAR- EN LEENBANKEN. (INSTITUTIONS DE PRÉVOYANCE.)

TEGOED DER INLEGGERS OP HET EINDE VAN 'T JAAR IN MILLIOENEN GULDENS.
 SOLDE DÙ AUX DÉPOSANTS À LA FIN DE L'ANNÉE EN MILLIONS DE FLORINS.

— RIJKSPOSTSPAARBANK (CAISSE D'ÉPARGNE POSTALE).
 - - - PARTICULIÈRE SPAARBANKEN (CAISSES PARTICULIÈRES).
 - - - - BOERENLEENBANKEN (BANQUES SYSTÈME RAIFFEISEN).

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK. BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DES PAYS-BAS.

